

Видається за підтримки:
НАМН України
Асоціації акушерів-гінекологів України
Асоціації гінекологів-ендокринологів України

Журнал включений до переліку спеціалізованих наукових видань України в галузі медичних наук (категорія «А», Наказ МОН України №420 від 15.04.2021 р.). У виданні можуть бути опубліковані основні результати дисертаційних робіт.

Усі статті, що надійшли до редакції, проходять багатоступеневе рецензування, зауваження рецензентів надсилаються автору без зазначення імен рецензентів.

Журнал реферується Інститутом проблем реєстрації і інформації НАН України. Електронна версія розміщується на порталах EBSCO і Elsevier та на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Свідцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації

№ КВ 24466-14406ПР від 24.02.2020 р

Рекомендовано вченою радою ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України».
Протокол №3 від 24.09.24 р.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

ТАТАРЧУК Тетяна Феофанівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

ПЕДАЧЕНКО Наталія Юрївна

НМАПО імені П. Л. Шупика, Україна

ВІДПОВІДАЛЬНІ РЕДАКТОРИ

КАЛУГІНА Людмила Вадимівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

КОСЕЙ Наталія Василівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

ГОЛОВНІ НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ЗАПОРОЖАН Валерій Миколайович

Одеський Національний медичний університет, Україна

АНТИПКІН Юрій Геннадійович

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ВЕНЦІКІВСЬКИЙ Борис Михайлович

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, Україна

КАМІНСЬКИЙ В'ячеслав Володимирович

НМАПО ім. П.Л. Шупика МОЗ України, Україна

ТРОНЬКО Микола Дмитрович

ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин імені В.П. Комісаренка НАМН України», Україна

РЕЗНИКОВ Олександр Григорович

Інститут ендокринології та обміну речовин імені В.П. Комісаренка НАМН України, Україна

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Апagnostis P.

д. мед. н., Греція

Артьоменко В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Бенюк В.О.

д. мед. н., професор, Україна

Березенко В.С.

д. мед. н., професор, Україна

Бойчук А.В.

д. мед. н., професор, Україна

Булавенко О.В.

д. мед. н., професор, Україна

Гладчук І.З.

д. мед. н., професор, Україна

Graziottin A.

професор, Італія

Грищенко М.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Горбань Н.Є.

д. мед. н., Україна

Держко Х.

Університет Торонто, Канада

Дубоссарська З.М.

д. мед. н., професор, Україна

Дубоссарська Ю.О.

д. мед. н., професор, Україна

Жабченко І.А.

д. мед. н., професор, Україна

Задорожна Т.Д.

д. мед. н., професор, Україна

Корнацька А.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Локшин В.Н.

д. мед. н., академік НАН РК, професор, Казахстан

Malecki, M.T.

професор, Польща

Марічереда В.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Маркін Л.Б.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Медведь В.І.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Педаченко Н.Ю.

д. мед. н., професор, Україна

Пирогова В.І.

д. мед. н., професор, Україна

Подольський В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Revoli A.

професор, Італія

Рожковська Н.М.

д. мед. н., професор, Україна

Скрипченко Н.Я.

д. мед. н., професор, Україна

Чайківська Е.Ф.

д. мед. н., професор, Україна

Засновники

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України»
ТОВ «Трилист»

Головний редактор

Татарчук Т.Ф.

Видавець

ТОВ «ТРИЛИСТ»

Генеральний директор

Плошенко М.Г.

Директор

Ракоед Г.Б.

Відділ реклами

Тел.: +38 (067) 917-74-51
+38 (066) 770-82-98
a.b.rakoed@gmail.com

Передплата

trilist_mag@ukr.net

Відділ реєстрації та рецензування статей:

rescopus@ukr.net
trilist@ukr.net

Адреса редакції

08203

Україна, Київська обл., м. Ірпінь
вул. Богдана Хмельницького, 43
ТОВ «ТРИЛИСТ»
+38 (050) 233-33-83
trilist@ukr.net

Верстка, редагування

та макетування

ФОП Замогильна О.О.

Підписано до друку

24.09.2024 р.

Замовлення № 47

Наклад

5 000 прим.

Періодичність видання

6 номерів на рік

Друк

Кулагін Руслан Вячеславович Ф-ОП
03038, м. Київ,
вул. Нововокзальна, 8

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

Scopus, EBSCO, Crossref, DOAJ, Index Copernicus International, About Open Academic Journals Index, Google Scholar, WorldCat, DRIVER, BASE, China National Knowledge Infrastructure (CNKI.net), JournalTOCs, Universal Impact Factor, Advanced Science Index, Scientific Indexing Services, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), International Scientific Indexing (ISI), eLIBRARY.ru (PIHC) <http://reproduct-endo.com/indexing>

Статті, надруковані в журналі «Репродуктивна ендокринологія», рецензовані. Редакція може надрукувати матеріали, не поділяючи думку автора. За достовірність фактів, цитат, імен, географічних назв та інших даних відповідають автори. Матеріали з позначкою **П** публікуються на правах реклами. Позначка **В** використовується для публікації рекламного характеру, що містить інформацію про медичні лабораторії, послуги медичних клінік, медичну апаратуру тощо, зокрема лікарські засоби, що не внесені до переліку заборонених для рекламування. Публікації з позначкою **І** містять інформацію про лікарські засоби й призначені для медичних та фармацевтичних працівників. Правовий режим інформації, викладеної в цьому виданні або представленої для розповсюдження на спеціалізованих заходах з медичної тематики, передусім визначається Законом України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР «Про лікарські засоби». Відповідальність за зміст рекламних та інформаційних матеріалів несуть особи, які пропонують вказані матеріали для розміщення в журналі. Передрук матеріалів можливий лише з дозволу ТОВ «Трилист». Захищено авторським правом. Рукописи не повертаються.

ЗМІСТ

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Проблеми доступу до послуг охорони здоров'я в зонах воєнних конфліктів

Огляд літератури

М.Й. Малачинська 8

Право на сексуальне та репродуктивне здоров'я підлітків:

проблеми досягнення цілей сталого розвитку

М.М. Бліхар, І.І. Комарницька, Я.С. Олійник, І.І. Шульган, М.М. Гучко 14

ГІНЕКОЛОГІЯ

Коротка шийка матки: сучасні погляди на відомі проблеми

Огляд літератури

І.А. Жабченко, В.К. Ліхачов, І.С. Ліщенко, Т.М. Коваленко, О.М. Бондаренко, О.О. Сивура 22

Морфофункціональні особливості істмоцелі, ускладненого

аномальними матковими кровотечами

З.І. Гладчук, Н.М. Рожковська, В.О. Ситнікова, С.М. Сивий 30

ВАГІТНІСТЬ І ПОЛОГИ

Резолюція І Українського форуму з невиношування вагітності

Т.Ф. Татарчук, Н.П. Гончарук, Н.Ю. Педаченко та ін. 35

Ефект «збереження мозку» та тромбоеластометричні особливості

новонароджених із затримкою росту

С.С. Леуш, О.Я. Слободяник, С.В. Осадчук, А.Г. Тер-Тумасова 45

Criteria for predicting early neonatal adaptation of newborns in women who had COVID-19 infection during pregnancy

G.S. Manasova, Y.O. Stasiy, M.V. Shapoval 51

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОБЛЕМИ

Особливості корекції метаболічних порушень у жінок

із синдромом полікістозних яєчників

Огляд літератури

О.В. Булавенко, Д.Г. Коньков, О.А. Таран, О.В. Фурман, В.В. Кливак 60

ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА

Лабораторні прояви синдрому фетальної запальної відповіді в екстремально

недоношених новонароджених

В.В. Біла 68

МІЖНАРОДНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вітамін D для профілактики захворювань:

клінічні практичні рекомендації Ендокринного товариства (2024) 74

Обміркована лікарська рекомендація надійної контрацепції!

Меріжен та Жозегуд створено у співпраці
з Європейським виробником гормональних препаратів

Задоволення потреб жінок в контрацепції допомогає:

• **знижити частоту незапланованих вагітностей**

• **вести активний спосіб життя в сексуальному плані та успішно рухатися кар'єрними сходами.***

Спосіб застосування та дози. Спосіб застосування: перорально. Препарати не призначають після настання менопаузи. Препарати протипоказані до застосування жінкам із тяжкою печінковою та тяжкою нирковою недостатністю або гострою нирковою недостатністю. Діти. Лікарські засоби показані для застосування тільки після настання першої менструації. Відсутні дані, що показують різницю у безпеці та ефективності застосування у цій групі пацієнток порівняно з жінками віком від 18 років. **Термін придатності.** 2 роки. Упаковка. МЕРІЖЕН По 21 таблетці у білестері; по 1 білестеру разом з картонним футляром для зберігання білестера у паці. ЖОЗЕГУД По 28 (24 таблетки рожевого кольору + 4 таблетки (плацебо) білого кольору) таблеток у білестері; по 1 білестеру разом з картонним футляром для зберігання білестера, тижневим календарем-стікером у паці. Категорія відпуску. За рецептом. **Виробник.** 1. АТ «КІЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД». 2. Сіндеа Фарма, С.Л. **Місцезаходження виробника та адреса місця провадження його діяльності.** 1. 04073, Україна, м. Київ, вул. Копилівська, 38. Web-сайт: www.vitamin.com.ua 2. Polígono Industrial Emiliانو Revil'я Санс. Авеніда де Агреда, 31, Ольвега, 42110 Сорія, Іспанія

ІНСТРУКЦІЯ для медичного застосування лікарського засобу МЕРІЖЕН® та ЖОЗЕГУД®

Склад: діючі речовини: дроспіренон, етинілестрадіол; **Лікарська форма.** Таблетки, вкриті плівковою оболонкою. 1 таблетка: МЕРІЖЕН - дроспіренону 3 мг; етинілестрадіолу 0,03 мг; ЖОЗЕГУД - дроспіренону 3 мг та етинілестрадіолу 0,02 мг. **Фармакотерапевтична група.** Гормональні контрацептиви для системного застосування. Прогестагени та естрогени, фіксовані комбінації. Дроспіренон та етинілестрадіол. Код АТХ G03A A12. Протизаплідна дія комбінованих оральних контрацептивів (КОК) базується на взаємодії різних чинників, найважливішими з яких є пригнічення овуляції і зміни цервікальної секреції. У терапевтичних дозах дроспіренон виявляє антиандрогенні та помірні антимінералокортикоїдні властивості. Він не має естрогенної, глюкокортикоїдної та антиглюкокортикоїдної активності. Отже, дроспіренон має схожий фармакологічний профіль з природним прогестероном. Згідно даних клінічних досліджень помірні антимінералокортикоїдні властивості препарату призводять до помірного антимінералокортикоїдного впливу. **Індекс Парля контрацептивних невдач:** МЕРІЖЕН - 0,09 (верхній двосторонній 95 % ДІ 0,32), ЖОЗЕГУД - 0,41 (ДІ 0,85). **Загальний індекс Парля** (контрацептивні невдачі + помилки з боку пацієнток): МЕРІЖЕН - 0,57 (ДІ 0,90), ЖОЗЕГУД - 0,80 (ДІ 1,30). **Показання.** Оральна контрацепція.

Перед використанням ознайомтеся з повною інструкцією до препарату! Інформацію надано скорочено. З повною інформацією про препарат можна ознайомитися в інструкції для медичного застосування препарату. Інформація про лікарський засіб, призначена для розповсюдження серед медичних і фармацевтичних працівників на спеціалізованих семінарах, конференціях, симпозиумах з медичної тематики. * Література: World Health Organization. (n.d.). Sexual and Reproductive Health.

CONTENTS

HEALTH CARE

Problems of access to healthcare services in the armed conflict zones

Literature review

M.I. Malachinska 8

The right to sexual and reproductive health of adolescents:
problems of achieving the goals of sustainable development

M.M. Blikhar, I.I. Komarnytska, Y.S. Oliinyk, I.I. Shulhan, M.M. Huchko 14

GYNECOLOGY

Short cervix: modern perspectives on known problems

Literature review

I.A. Zhabchenko, V.K. Likhachov, I.S. Lishchenko, T.N. Kovalenko, O.M. Bondarenko, O.O. Syvura 22

Morphofunctional features of isthmocele complicated by abnormal uterine bleeding

Z.I. Hladchuk, N.M. Rozhkovska, V.O. Sytnikova, S.M. Syvyi 30

PREGNANCY AND CHILDBIRTH

Resolution of the I Ukrainian Forum on Miscarriages

T.F. Tatarchuk, N.P. Honcharuk, N.Y. Pedachenko et al. 35

The "brain-sparing" effect and thromboelastometric features of newborns
with growth retardation

S.S. Leush, O.Y. Slobodanyk, S.V. Osadchuk, A.G. Ter-Tumasova 45

Criteria for predicting early neonatal adaptation of newborns in women who had
COVID-19 infection during pregnancy

G.S. Manasova, Y.O. Stasiy, M.V. Shapoval 51

INTERDISCIPLINARY PROBLEMS

Features of correction of metabolic disorders in women with polycystic ovary syndrome

Literature review

O.V. Bulavenko, D.G. Konkov, O.A. Taran, O.V. Furman, V.V. Klivak 60

LABORATORY DIAGNOSTICS

Laboratory manifestations of fetal inflammatory response syndrome in extremely
premature newborns

V.V. Bila 68

INTERNATIONAL GUIDELINES

Vitamin D for the prevention of disease:

an Endocrine Society clinical practice guideline (2024) 74

ШВИДКА ДІАГНОСТИКА ХРОМОСОМНИХ АНОМАЛІЙ ВІД ДІЛА!

- Точність, якість та достовірність результатів
- Швидкість виконання досліджень
- Висока кваліфікація цитогенетиків

Гаряча лінія для лікарів: www.dila.ua

☎ 0 800 219 696

[f dila.ua](https://www.facebook.com/dila.ua)